

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัยของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย มีคำร้องเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยกรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย โดยอ้างว่า คดีที่ตนถูกคุมขังเป็นคดีแพ่ง ปัจจุบันได้รับประกันตัวแล้ว และยื่นคำร้องลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ ในนามของผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัย และในนามตนเอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมือง และมีคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย โดยมีนายนำชัย แซ่มฟ้า เป็นหัวหน้าพรรค

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ มีการประชุมจัดตั้งพรรคนำชัย ประกอบด้วยบุคคลรวม ๒๒ คน และที่ประชุมได้เลือกตั้งบุคคลที่มาประชุมทั้งหมดเป็นรองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองเลขานุการพรรค เภรัญญิก โฆษก และกรรมการบริหาร โดยมีนายนำชัย แซ่มฟ้า/ผู้ร้อง เป็นหัวหน้าพรรค

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ร้องยื่นคำขอจัดตั้งพรรคนำชัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๒๕ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัยว่า หัวหน้าพรรคนำชัยถูกคุมขังไว้ที่เรือนจำจังหวัดน่าน ตามหมายของศาลจังหวัดน่าน ที่ ๕๔๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ และ ที่ ๗๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคไม่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ (๔) และมาตรา ๒๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย ตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ศาลจังหวัดน่านออกหมายปล่อยผู้ร้องตามหมายปล่อยที่ ๒๒๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และที่ ๒๒๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของ นายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีเหตุผลสรุปได้ว่า พรรคนำชัยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกกั้นกีดขวาง การเมือง ผู้ร้องถูกดำเนินคดีแพ่ง และยังมีคำพิพากษาชี้ขาด แต่ได้รับการประกันตัวจากศาล จังหวัดน่านแล้ว

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีเป็นหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๓๒๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อ พรรคนำชัย เนื่องจากเห็นว่า ผู้ร้องได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรค และยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถูกคุมขังไว้ที่เรือนจำจังหวัดน่าน ตามหมายของศาลจังหวัดน่าน ทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นการขาดคุณสมบัติผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ทำให้การได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ (๔) และมาตรา ๒๑ และแจ้งให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัยทราบแล้ว

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ผู้ร้องชี้แจงประกอบคำร้องเดิมว่า ถูกกั้นกีดขวางออกหมายจับในระหว่างการยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง และถูกตั้งข้อกล่าวหาโดยไม่มีเจ้าทุกข์ ทำให้หาหลักทรัพย์มาประกันตัวไม่ทัน นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ศาลจังหวัดน่านแจ้งว่า ผู้ร้องถูกดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดน่าน เป็นคดีแพ่ง ๒ คดี และคดีอาญาอีก ๖ คดี ขณะนี้ศาลสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบชั่วคราวเนื่องจากผู้ร้องหลบหนีในระหว่างประกันตัว และอยู่ระหว่างออกหมายจับผู้ร้องมาดำเนินคดี

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับไว้เพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๓๒๗
๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๑
๓. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ หรือไม่

คำวินิจฉัย

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน และวรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้วให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.... (๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง (๔) ...” คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมอยู่ด้วย จึงเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ที่จะชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับรัฐธรรมนูญบัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า “มาตรา ๓๒๗ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ .... (๔) กระบวนการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๕) ....” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ .... (๖) สืบสวนสอบสวนเพื่อหา ข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ..... กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ....” แล้ว ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด ในกรณีที่นายทะเบียนไม่จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง นอกจากจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) แล้ว ยังเป็นการเพิ่มอำนาจให้ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะเป็นหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖
ให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ